



Estatística de protección de menores 2016

Operación estatística 2506-02-OE05

Estatística de protección de menores 2016

Operación estadística 2506-02-OE05

Xunta de Galicia
Consellería de Política Social
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica
2017



© Xunta de Galicia. 2017. Estatística de protección de menores, 2016

Edita:

Consellería de Política Social

Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica

Url: <https://libraria.xunta.gal/gl/estadistica-de-proteccion-de-menores-2016>

Esta obra distribúese cunha licenza CC-Atribución.CompartirIguar 4.0

España de Creative Commons. Para ver unha copia de licenza, visite:

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.es_ES

Elaboración:

Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica

Subdirección Xeral de Familia e Menores

Coordinación e revisión:

Pepa Dabán Royo

Maquetación:

Antonio Lameiro Ces

ISSN 1889-8025



Introdución	5
Normativa	7
Unidades estadísticas.....	9
1 Menores tutelados	9
2 Menores en situación de garda	11
3 Acollemento e menores acollidos	13
3.1 Acollemento familiar.....	13
3.2 Acollemento residencial.....	15
4 Adopción e menores adoptados.....	19
4.1 Adopción nacional.....	19
4.2 Adopción internacional.....	20
5 Programas de apoio e beneficiarios	25
5.1 Atención de día	25
5.2 Programa de integración familiar (PIF).....	27
5.3 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo.....	28
5.4 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social	28
5.5 Programa de inserción sociolaboral de menores (Mentor).....	29
6 Menores estranxeiros non acompañados (Menas).....	31
7 Liña de axuda á infancia.....	33





Introdución

A Consellería de Política Social, de acordo co artigo 1 do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a súa estrutura orgánica, asume, entre outras, as competencias en materia de servizos sociais, incluídas as áreas de familia, menores e benestar social. En concreto, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, leva a cabo as funcións de planificación, xestión, coordinación, seguimento, avaliación e control dos programas, servizos e centros relativos á protección da familia, á atención dos/as menores en situación de risco ou desamparo, en aplicación do previsto na Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

O órgano responsable da xestión destas materias é a Subdirección Xeral de Política Familiar, Infancia e Adolescencia, así como as xefaturas territoriais da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra.

Unha síntese cuantitativa anual da progresión e resultados no desenvolvemento destas competencias é a estatística de protección de menores, que recolle os datos principais referidos aos expedientes de menores que están baixo a acción protectora da Xunta de Galicia que poden resultar de interese. Os datos refírense a tutelas, gardas, acollemento familiar e residencial, adopción nacional e internacional, menores estranxeiros non acompañados e varios programas destacados de atención a familias e a menores en situación de risco ou desamparo.

A edición deste ano, cos datos correspondentes a 2016 responde á estrutura e contido descritos na operación estatística 2506-02-OE05 do Instituto Galego de Estatística.



Normativa

A continuación cítanse as normas de diferente rango aplicables a menores e familias nos ámbitos internacional, nacional e autonómico.

Normativa internacional:

- Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE nº 313, do 31.12.1990).
- Convenio relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE nº 182, do 1.08.1995).
- Convenio Europeo en materia de adopción de menores (revisado). Estrasburgo, 27 de novembro de 2008. Ratificado por instrumento do 16 de xullo de 2010.

Normativa estatal:

- Código Civil do 29 de xullo de 1889 (Art. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- Lei orgánica 8/2015, do 22 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia. (BOE nº 175, do 23.07.2015)
- Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia. (BOE nº 180, do 29.07.2015)
- Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE nº 10, do 12.01.2000). Modificada pola Lei orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE nº 299, do 12.12.2009)
- Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social, tras a súa reforma pola Lei Orgánica 2/2009. (BOE nº 103, do 30.04.2011).
- Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE nº 312, do 29.12.2007).

Normativa autonómica:

- Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG nº 134 do 13.07.2011).
- Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG nº 124, do 29.06.2006). Modificada pola Lei 3/2011, do 30 de xuño.
- Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG nº 45, do 6.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG nº 222, do 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG nº 169 do 2.09.2008). Título III derogado pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.
- Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG nº 156, do 16.08.2005).
- Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e inspección dos servizos sociais de Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012).
- Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 4 de decembro de 2015).

1 Menores tutelados

Correspóndelle á Xunta de Galicia, a través da Consellería de Política Social, asumir a tutela dos menores desamparados que residan ou se atopen transitoriamente na Comunidade Autónoma de Galicia. A asunción da tutela atribuída á entidade pública leva consigo a suspensión da patria potestade. Así mesmo, leva implícita a garda da persoa menor por parte da entidade pública.

Enténdese por desamparo a situación que se produce de feito por mor do incumprimento ou do imposible ou inadecuado exercicio dos deberes de protección establecidos polas leis para a garda das persoas menores, cando estas queden privadas da necesaria asistencia.

Consideraranse situacións de desamparo:

- a) O abandono da persoa menor de idade.
- b) A existencia de malos tratos físicos ou psíquicos ou de abusos sexuais por parte das persoas da unidade familiar ou de terceiras persoas con consentimento daquelas.
- c) A negligencia grave no cumprimento das obrigas alimentarias, hixiénicas ou de saúde, sempre que supoña un prexuízo grave para a integridade do neno ou a nena ou do/a adolescente.
- d) A indución do neno, nena ou adolescente á mendicidade, á delincuencia, á prostitución ou a calquera outra forma de explotación económica ou sexual do menor, ou permisividade respecto destas condutas.
- e) As condutas adictivas da persoa menor de idade co consentimento ou a tolerancia das persoas que exerzan a súa garda.
- f) O trastorno mental grave dos pais, nais, titores/as ou gardadores/as que impida o normal exercicio da patria potestade, da tutela ou da garda.
- g) As condutas adictivas nas persoas que integran a unidade familiar e, en especial, das que posúen a patria potestade ou a tutela, sempre que menoscaben gravemente o desenvolvemento e o benestar da persoa menor.
- h) A convivencia nun contorno sociofamiliar que deteriore gravemente a integridade moral do neno, nena ou adolescente ou prexudique o desenvolvemento da súa personalidade.
- i) A falta de persoas ás cales lles corresponde exercer as funcións de garda ou cando estas persoas estean imposibilitadas para exercelas ou en situación de exercelas con perigo grave para o neno, nena ou adolescente.
- j) A falta de escolarización habitual do neno, nena ou adolescente co consentimento ou a tolerancia dos pais, nais ou das persoas que exerzan a garda, sempre que menoscabe o desenvolvemento e o benestar da ou do menor, ou sempre que supoña un prexuízo grave do neno, nena ou adolescente.
- k) Calquera outra situación de desprotección que se produza de feito a causa do incumprimento ou dun imposible ou inadecuado exercicio dos deberes de protección establecidos polas leis para a garda das persoas menores de idade cando estas queden privadas da necesaria asistencia moral ou material.

Táboa nº 1. Menores en situación de tutela pola Xunta de Galicia. Galicia e provincias. Ano 2016.

Menores en situación de tutela 2016			
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	246	272	518
Lugo	21	30	51
Ourense	107	92	199
Pontevedra	354	350	704
Galicia	728	744	1.472



2 Menores en situación de garda

Á entidade pública de protección de menores correspóndelle a garda das persoas menores das que teña asumida a tutela.

Ademais, cando os pais, nais, ou titores, por circunstancias graves, cumpridamente avaliadas, non poidan cooidar o ou a menor, poden solicitar da Xunta de Galicia que esta asuma a súa garda durante o tempo necesario.

Así mesmo, a Xunta de Galicia asumirá a garda cando así o acorde o xuíz.

Nesta unidade estatística só se reflicten as dúas últimas (garda rogada e xudicial) xa que a primeira se entende incluída dentro da unidade “menores en situación de tutela”.

A garda asumida pola Administración, sexa como función inherente á tutela, por petición dos pais ou por resolución xudicial, exercecese mediante o acollemento familiar e o acollemento residencial.

Táboa nº 2.1 Menores en situación de garda. Galicia e provincias. Ano 2016.

Menores en situación de garda . Galicia e provincias 2016			
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	118	123	241
Lugo	6	7	13
Ourense	45	37	82
Pontevedra	148	143	291
Galicia	317	310	627

Táboa nº 2.2 Menores segundo o tipo de garda. Galicia. Ano 2016.

Menores segundo o tipo de garda. Ano 2016			
	Nenos	Nenas	Total
Administrativa	312	304	616
Xudicial	5	6	11
Total gardas	317	310	627



3 Acollemento e menores acollidos

O acollemento é o modo de exercicio da garda como medida de protección da persoa menor, e consiste na integración do neno ou nena nunha familia acolledora (acollemento familiar) ou no seu aloxamento e atención nun centro axeitado (acollemento residencial). A familia ou persoa acolledora ten a obriga de velar polo neno ou nena, telo na súa compañía, alimentalo, educalo e procurarlle unha formación integral.

Os principios de actuación no acollemento son:

- a) Darlle prioridade ao acollemento familiar sobre o residencial.
- b) Evitar, na medida do posible, a separación de irmáns e procurar o seu acollemento por unha mesma familia ou nun mesmo centro.
- c) Favorecer a permanencia do neno, nena ou adolescente no seu propio ambiente, procurando que o acollemento se produza na familia extensa agás que non sexa aconsellable para o interese da persoa menor acollida ou dos menores do grupo familiar acolledor.
- d) Fomentar as relacións entre o neno, nena ou adolescente e a súa familia natural para posibilitar a súa reintegración a esta.
- e) Manter a medida polo tempo estritamente necesario.
- f) Fomentar a integración do neno, nena ou adolescente no contorno social e a asistencia aos sistemas educativos, sanitarios e laborais.
- g) Co obxecto de facilitar a integración do menor nunha unidade familiar poderase compatibilizar a utilización do acollemento residencial e o familiar.

Nesta unidade estatística non se recollen os acollementos pre adoptivos, que son os constituídos como paso previo á adopción e mediante os que ten lugar un período de convivencia entre o ou a menor e a familia asignada co obxectivo de valorar o acoplamento entre ambas as dúas partes.

Existen dous tipos de acollemento: o acollemento familiar e o acollemento residencial.

3.1 Acollemento familiar

Mediante este tipo de acollemento outórgase a garda dunha persoa menor a unha persoa ou núcleo familiar coa obriga de coidala, alimentala, educala por un tempo co fin de integrala nunha vida familiar que substitúa ou complementa temporalmente á súa familia biolóxica.

O acollemento pode ter lugar na familia extensa do menor (isto é, cando existen vínculos de parentesco entre a familia acolledora e o/a neno/a ou adolescente: avós, tíos, irmáns...) ou ben en familias alleas (cando non existe parentesco). Sempre que sexa posible, e que as circunstancias propias do caso non o desaconsellen, considérase prioritario que o acollemento se faga na familia extensa, para favorecer a permanencia do/a menor no seu propio ambiente.

Por outra banda, atendendo ás circunstancias da persoa acollida e da familia acolledora, esta pode percibir ou non unha compensación económica polo acollemento; falamos así de acollementos remunerados ou non remunerados.

Táboa nº 3.1.1 Acollemento familiar na provincia da Coruña. Ano 2016.

Acollemento familiar A Coruña 2016									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	148	171	256	54	53	84	202	224	340
Non remunerado	21	32	49	0	0	0	21	32	49
Total	169	203	305	54	53	84	223	256	389

Táboa nº 3.1.2 Acollemento familiar na provincia de Lugo. Ano 2016.

Acollemento familiar Lugo 2016									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	21	17	30	10	9	17	31	26	47
Non remunerado	1	1	2	0	0	0	1	1	2
Total	22	18	32	10	9	17	32	27	49

Táboa nº 3.1.3 Acollemento familiar na provincia de Ourense. Ano 2016

Acollemento familiar Ourense 2016									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	48	29	59	14	11	23	62	40	82
Non remunerado	13	16	24	0	0	0	13	16	24
Total	61	45	83	14	11	23	75	56	106

Táboa nº 3.1.4 Acollemento familiar na provincia de Pontevedra. Ano 2016

Acollemento familiar Pontevedra 2016									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	181	185	267	31	29	47	212	214	314
Non remunerado	54	48	70	0	0	0	54	48	70
Total	235	233	337	31	29	47	266	262	384

Táboa nº 3.1.5 Acollemento familiar en Galicia. Ano 2016

Acollemento familiar Galicia 2016									
	Familia extensa			Familia allea			Total		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias
Remunerado	398	402	612	109	102	171	507	504	783
Non remunerado	89	97	145	0	0	0	89	97	145
Total	487	499	757	109	102	171	596	601	928

Táboa nº 3.1.6 Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores. Galicia e provincias. Ano 2016

Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores. Galicia e provincias. 2016					
		Tutelas	Outros	Total	Total nenos e nenas
A Coruña	Nenos	154	81	235	503
	Nenas	182	86	268	
Lugo	Nenos	28	3	31	58
	Nenas	26	1	27	
Ourense	Nenos	67	8	75	131
	Nenas	50	6	56	
Pontevedra	Nenos	180	86	266	528
	Nenas	177	85	262	
Galicia	Nenos	429	178	607	1.220
	Nenas	435	178	613	
		864	356	1.220	

3.2 Acollemento residencial

Comporta o ingreso dun/dunha menor nun centro residencial xestionado directamente pola Comunidade Autónoma ou indirectamente a través dunha institución pública ou privada colaboradora, co obxecto de recibir a atención, educación e formación axeitadas que, polo menos temporalmente, non poida proporcionarlle a súa propia familia.

Ten carácter subsidiario do acollemento familiar e das demais medidas de protección. Isto significa que só se poderá aplicar esta medida cando se esgotaren todas as posibilidades de mantemento da ou do menor na súa familia e o acollemento familiar, a tutela ordinaria ou a adopción non sexan posibles ou se consideren non apropiados.

Esta medida manterase polo tempo estritamente necesario, procurándose a integración da ou do menor no contorno social e o acceso aos sistemas ordinarios educativos, sanitarios, laborais e outros.

Os centros residenciais son de diferentes tipos segundo as súas características. Achégase a continuación unha breve descrición de cada un deles.

- Centros con fogares: son equipamentos residenciais distribuídos en unidades de convivencia dun máximo de 10 prazas en cada unha.
- Minirresidencias: instaladas en vivendas normalizadas, cunha capacidade máxima de 15 prazas.
- Casas de familia: situadas en vivendas normalizadas (pisos ou vivendas unifamiliares), integradas na comunidade e cunha capacidade máxima de 8 prazas.
- Vivendas tuteladas: espazos normalizados, para menores próximos a cumprir a maioría de idade. Teñen unha capacidade máxima de 8 prazas.
- Vivendas de transición á vida autónoma, ou vivendas asistidas, para mozos e mozas maiores de idade (ex – tutelados), que necesitan apoio para acadar a súa autonomía definitiva. Funcionan en réxime de autoxestión baixo a supervisión técnica externa dun educador.

Atendendo á súa xestión, os centros poden ser:

- Propios ou xestionados directamente pola Xunta de Galicia a través de persoal propio.
- Colaboradores ou xestionados por unha Entidade prestadora de servizos sociais.

A partir destas dúas características, as táboas que seguen representan, respectivamente, os recursos dispoñibles en cada provincia e en Galicia, o número de prazas en cada un deles e, por último, a distribución dos/as menores en acollemento residencial a partir das dúas primeiras características. Dado que se produciron variacións ao longo do ano, as táboas 3.2.1 e 3.2.2 reflicten a situación a 31 de decembro de 2016.

Táboa nº 3.2.1 Número de centros residenciais para a protección de menores segundo a súa tipoloxía e a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2016

	Nº de centros residenciais para a protección de menores segundo tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2016											
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia			
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	2	3	1	0	1	0	0	0	0	3	4	6
Casas de familia		5		4		4		13				26
Vivenda tutelada		2		1		2		2				7
Miniresidencia		4		6		2		3				15
Vivenda asistida		0		0		1		1				2
Total centros	3	14	1	11	1	9		22				56
Públicos e concertados	17		12		10		22		60			

Táboa nº 3.2.2 Número de prazas residenciais para a protección de menores segundo a súa tipoloxía e a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2016

	Nº de prazas residenciais para a protección de menores segundo tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2016											
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia			
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	62	68	32					135		94		203
Casas de familia		40		32		32		102				206
Vivenda tutelada		16		8		16		14				51
Mini residencia		42		67		22		41		66		172
Vivenda asistida		0				4		4				8
Total prazas	62	166	32	107	66	74				160		651
Públicas e concertadas	228		139		140		296		803			

Táboa nº 3.2.3 Menores acollidos en centros segundo a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2015

Menores acollidos en centros segundo a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2015										
Titularidade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Centros propios	41	34	24	8	44	33	9	16	118	91
Centros colaboradores	120	115	58	50	32	45	203	173	413	383
Propios e colaboradores	161	149	82	58	76	78	212	189	531	474
Total menores	310		140		154		401		1.005	

4 Adopción e menores adoptados

O artigo 73 (Adopción como medida de protección) da Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, expresa, no apartado 1, que *a adopción é unha medida de protección dirixida á persoa menor de idade en situación de desamparo, consistente na integración definitiva desta nunha familia distinta á súa familia de orixe.*

A adopción diferénciase segundo sexa nacional ou internacional.

4.1 Adopción nacional

Constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación xurídica de filiación entre a persoa ou persoas adoptantes e o/a menor, extinguíndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

Segundo as lexislacións española e galega, con independencia do seu estado civil, calquera individuo, matrimonio ou parella de feito pode solicitar unha adopción nacional.

Ademais, é necesario cumprir os seguintes requisitos:

- Ter como mínimo 25 anos cumpridos; no caso de solicitude conxunta por cónxuxes ou parellas con relación estable análoga á conxugal, bastará con que un deles teña esta idade. En todo caso, o adoptante deberá ter, polo menos, catorce anos máis que o adoptado.
- Ter residencia habitual na Comunidade Autónoma galega ou ser emigrante galego con previsión de retorno; neste caso, deberase xustificar a residencia efectiva na Comunidade Autónoma no prazo máximo dun ano desde a data de presentación da solicitude.
- Ter plena capacidade xurídica e de obrar.
- Estar declarada persoa idónea para a adopción tras o correspondente procedemento de valoración.

Na nosa Comunidade Autónoma os/as menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

As persoas que desexan adoptar deben participar nun proceso que, en síntese, consta das seguintes fases:

- Participación nunha sesión informativa.
- Asistencia a un curso de formación.
- Presentación de solicitude de adopción na xefatura territorial de referencia da Consellería de Política Social, acompañada da documentación esixida.
- Valoración da idoneidade, que consiste nun estudo psicolóxico e social da/s persoa/s que se ofrecen para adoptar, para determinar as súas capacidades parentais como adoptante/s.
- Selección da familia máis axeitada para o/a neno/a que vai ser adoptado/a. Esta selección é diferente segundo se refira a nenos/as menores dun ano de idade ou nenos/as de idade superior, grupos de irmáns ou menores con algunha discapacidade, enfermidade ou característica especial.
- Constitución dun acollemento preadoptivo.
- Proposta de adopción, formulada ante o xulgado pola xefatura territorial da Consellería.
- Formalización da adopción mediante resolución xudicial.

Táboa nº 4.1.1 Adopción nacional. Número de solicitudes para adoptar segundo o estado de trámite da solicitude. Galicia e provincias. Ano 2016.

Adopción nacional. Número de solicitudes para adoptar segundo o estado de trámite da solicitude. Galicia e provincias. Ano 2015					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Solicitudes abertas	52	8	17	39	116
Resolucións de acollemento preadoptivo	15	4	3	11	33
Propostas de adopción realizadas	14	12	6	12	44
Autos de adopción producidos	11	7	8	0	26

Táboa nº 4.1.2 Menores acabados de nacer dados en adopción. Galicia e provincias. Ano 2016.

Menores acabados de nacer dados en adopción. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	2	1	1	1	5
Nenas	7	3	0	1	11
Total menores	9	4	1	2	16

4.2 Adopción internacional

Ten lugar cando se produce un traslado dun/ha menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun/ha menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena. Daquela, tanto no que se refire ás persoas adoptantes como ás adoptadas, hai que ter en conta as condicións que estableza a lexislación dos países de orixe destas últimas.

Para as familias solicitantes de adopción o proceso é semellante ao de adopción nacional en canto ás fases de información, formación, solicitude e valoración de idoneidade, pero moi diferente nas fases posteriores. Así:

- Tramitación da solicitude. Obtido xa o certificado de idoneidade, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica fai chegar o expediente ao país onde se desexa adoptar, e segundo do país que se trate, as canles serán:
 - Directamente pola propia Dirección Xeral, a través do Ministerio competente en materia de infancia. A familia deberá enviar toda a documentación que esixa o país de orixe, xunto co certificado de idoneidade.
 - A través de entidades colaboradoras de adopción internacional (ECAI), dedicadas a colaborar coas administracións públicas e cos solicitantes no proceso de adopción internacional.
- Asignación. Cada Estado dispón do seu propio procedemento unha vez recibido o expediente de adopción de familia estranxeira. Cando o órgano competente do país decide unha asignación para unha determinada familia, esta é informada a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica para que comunique a súa aceptación do/a menor asignado/a.
- Constitución da adopción. Unha vez comunicada a conformidade coa asignación, o país de orixe continúa a tramitación do expediente ata constituír e formalizar definitivamente a adopción.

Táboa nº 4.2.1 Solicitudes presentadas para adopción internacional. Galicia e provincias. Ano 2016.

Solicitudes presentadas para adopción internacional. Galicia e provincias 2016				
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
43	6	8	20	77

Táboa nº 4.2.2 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica por país. Galicia e provincias. Ano 2016

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, por país. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Bulgaria	2	0	0	0	2
China	3	0	0	0	3
Colombia	1	0	0	0	1
Costa Rica	1	0	0	0	1
Filipinas	7	1	4	0	12
Hungría	0	0	0	1	1
Nicaragua	16	0	1	2	19
Total expedientes	30	1	5	3	39

Táboa nº 4.2.3 Expedientes tramitados por la Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica a través do Ministerio, por país. Galicia e provincias. Ano 2016

Expedientes tramitados por la Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica a través do Ministerio, por país. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Honduras	1	0	0	0	1
Total expedientes	1	0	0	0	1

Táboa nº 4.2.4 Expedientes tramitados por la Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica a través de ECAI habilitada en Galicia. Por ECAI e por país. Galicia e provincias. Ano 2016

Adopción internacional. Expedientes valorados idóneos tramitados por la Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica segundo a forma de tramitación, por países.					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
INTERADOP GALICIA (ALTERNATIVA FAMILIAR DE CASTILLA LEÓN)					
Vietnam	1	0	0	1	2
AAIM-GALICIA (ASOCIACIÓN PARA LA AYUDA A LA INFANCIA DEL MUNDO)					
Rusia	0	0	0	1	1
ADECOP GALICIA (ENTIDAD COLABORADORA DE ADOPCIÓN INTERNACIONAL)					
Vietnam	13	0	0	1	14
ACI GALICIA (ASOCIACIÓN PARA EL CUIDADO DE LA INFANCIA)					
China	3	0	0	0	3
Vietnam	2	0	1	0	3
MIMO GALICIA					
Bulgaria	2	0	0	0	2
Hungría	7	1	4	0	12
Total expedientes	28	1	5	3	37

Táboa nº 4.2.5 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica a través de ECAI habilitada noutra comunidade autónoma. Por ECAI e por país. Galicia e provincias. Ano 2016

Adopción internacional. Expedientes valorados idóneos tramitados pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica segundo a forma de tramitación, por países.					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
ASOCIACIÓN ANIDA (C.A. DE CANARIAS)					
Filipinas	1	0	0	0	1
Total expedientes	1	0	0	0	1

Táboa nº 4.2.6 Menores con preasignación a familia comunicada á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, por país de orixe. Galicia e provincias. Ano 2015

Adopción internacional. Preasignación de menores comunicadas á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, por país de orixe.					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Bulgaria	1	0	0	0	1
Burkina Faso	0	1	0	0	1
Burundi	0	0	0	1	1
China	8	1	0	1	10
Colombia	2	0	0	1	3
Etiopía	1	2	0	1	4
Filipinas	0	0	1	0	1
Hungría	8	0	4	0	12
India	1	0	0	0	1
Rusia	0	1	0	0	1
Vietnam	6	1	4	2	13
Total menores	27	6	9	6	48



5 Programas de apoio e beneficiarios

Un dos principios reitores que deben rexer as actuacións dos poderes públicos na protección da infancia e da adolescencia é a integración sociofamiliar dos nenos, nenas e adolescentes, garantindo, sempre que sexa posible, a permanencia no seu ambiente familiar e contorno comunitario.

Para conseguilo, ademais de adoptar, se procede, as medidas de tutela ou garda, os servizos especializados de protección da infancia da Consellería de Política Social, desenvolven os seguintes programas de apoio ás persoas menores e ás súas familias:

5.1 Atención de día

Mediante o programa de atención de día préstaselles aos e ás menores en situación de risco, desamparo ou conflito social, un servizo de apoio socioeducativo e familiar, co obxecto de favorecer o seu proceso de normalización. O programa de atención de día desenvólvese en equipamentos de uso exclusivo para esta finalidade ou ben en unidades específicas existentes en equipamentos de acollemento residencial. Os centros están xestionados pola Administración pública ou concertados con entidades colaboradoras.

Táboa nº 5.1.1 Número de centros con atención de día segundo a súa tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2016

	Nº de centros con atención de día segundo a súa tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2016												
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		Concertada	Pública	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada			
Centro con fogares	2	3	0	0	1	0	0	0	0	3		3	6
Casas de familia	0	3	0	0	0	0	0	0	0	5		0	8
Mini residencia	0	4	0	5	0	1	0	0	0	2		0	12
Centro de día integral	0	2	0	3	0	3	0	0	0	6		0	14
Total centros	2	12	0	8	1	4	0	0	0	16		3	40
Públicos e concertados	14		8		5		16		43				

Táboa nº 5.1.2 Número de prazas de atención de día segundo a tipoloxía e titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2016

	Nº de prazas de atención de día segundo a tipoloxía e titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2016												
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		Concertada	Pública	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada			
Centro con fogares	20	17	0	0	20	0	0	0	0	51		40	68
Casas de familia	0	10	0	0	0	0	0	0	0	15		0	25
Mini residencia	0	17	0	20	0	4	0	0	0	11		0	52
Centro de día integral	0	28	0	41	0	30	0	0	0	93		0	192
Total prazas	20	72	0	61	20	34	0	0	0	170		40	337
Públicos e concertados	92		61		54		170		377				

Táboa nº 5.1.3 Menores en atención de día segundo a titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2016

Menores en atención de día segundo a titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2016										
Tipoloxía	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Centros propios	7	11	0	0	4	2	1	7	12	20
Centros concertados	36	31	41	24	28	30	117	102	222	187
Total provincia/sexo	43	42	41	24	32	32	118	109	234	207
Total menores	85		65		64		227		441	

5.2 Programa de integración familiar (PIF)

Este programa, mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial nos núcleos familiares, ten un triple obxectivo:

- Acadar a integración familiar de nenos/as institucionalizados (reunificación familiar). O programa traballa para mellorar a situación persoal, social e familiar dos/as menores que tiveron que ser separados das súas familias e residen en centros de acollida. A intervención realízase no núcleo familiar e en coordinación cos responsables do/a menor no centro.
- Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos nenos/as (preservación familiar). Ante a detección de indicadores de risco, trátase de intervir reforzando a cohesión familiar así como potenciando os seus recursos, para promover cambios que eviten a separación do/a menor do seu contorno.
- Funcionalidade familiar: romper dinámicas de deterioración grave en familias que teñen contactos cos seus fillos e fillas, posibilitando que as familias acaden a funcionalidade mínima necesaria para constituír unha referencia positiva para os seus fillos e fillas.

Táboa nº 5.2.1 Menores atendidos no Programa de integración familiar segundo modalidade de intervención. Galicia e provincias. Ano 2016

Programa de integración familiar. Galicia e provincias. Ano 2016										
Tipoloxía	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Reunificación familiar	6	8	5	11	11	11	37	29	59	59
Preservación familiar	37	39	20	24	21	19	21	22	99	104
Funcionalidade familiar	7	6	2	2	2	3	2	1	13	12
Total nenos/nenas	50	53	27	37	34	33	60	52	171	175
Total menores	103		64		67		112		346	

Táboa nº 5.2.2 Familias atendidas no Programa de integración familiar segundo modalidade de intervención. Galicia e provincias. Ano 2016

Programa de integración familiar. Familias. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Reunificación familiar	8	11	14	37	70
Preservación familiar	42	21	24	18	105
Funcionalidade familiar	9	4	4	1	18
Total familias	59	36	42	56	193

5.3 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosen desaxustes emocionais e de conduta severos, orixinados ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acollidora do menor e os profesionais que se ocupan del.

Táboa nº 5.3.1 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo. Galicia e provincias. Ano 2016

Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	34	19	12	39	104
Nenas	38	22	13	29	102
Total menores	72	41	25	68	206

5.4 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socioeducativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a pandillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc. O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención máis intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo.

Táboa nº 5.4.1 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social. Ano 2016

Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social. Ano 2016	
Nenos	52
Nenas	45
Total Menores	97

5.5 Programa de inserción sociolaboral de menores (Mentor)

O Programa Mentor pretende a inserción sociolaboral de mozos/as maiores de 16 anos, e menores de 21 (excepcionalmente, ata os 25), que estean ou teñan estado tutelados/as ou en situación de garda pola Xunta de Galicia, e que queiran incorporarse ao mundo laboral. O seu obxectivo é mellorar a calidade de vida destes/as mozos/as por medio dun proxecto individualizado que lles garanta unha inserción laboral e unha capacitación para a vida independente, de maneira que ao acadar a maioría de idade poidan ser plenamente autónomos.

Táboa nº 5.5.1 Programa de inserción sociolaboral de menores. Mentor. Galicia e provincias. Ano 2016

Programa de inserción sociolaboral de menores Mentor. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Mozos	101	44	59	105	309
Mozas	67	43	35	80	225
Total	168	87	94	185	534



6 Menores estranxeiros non acompañados (Menas)

Son menores de idade procedentes doutros países que se atopan en España en situación de desamparo por non estar acompañados de ningún familiar.

Táboa nº 6.1 Menores estranxeiros non acompañados. Galicia e provincias. Ano 2016

Menores estranxeiros non acompañados. Galicia e provincias. Ano 2016					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Nenos	17	13	0	0	30
Nenas	6	21	0	0	27
Total Menores	23	34	0	0	57

Táboa nº 6.2 Países de procedencia dos menores estranxeiros non acompañados. Galicia. Ano 2016

Menores estranxeiros non acompañados, segundo procedencia e sexo. Galicia. Ano 2016			
País	Nenos	Nenas	Total
China	2	0	2
Guinea	1	1	2
Marrocos	7	1	8
Alxeria	1	1	2
Colombia		2	2
Ecuador		1	1
Rep. Dominicana		2	2
Gambia	1		1
Brasil	2	5	7
Senegal	3		3
Portugal	3	4	7
Romanía	7	10	17
Total Menas	27	27	54



7 Liña de axuda á infancia

A liña de axuda á infancia é unha liña gratuíta que funciona durante todo o ano, as 24 horas do día. O seu obxecto é proporcionar axuda aos nenos necesitados de coidados e protección, aos cales se subministrarán servizos e recursos tendentes a satisfacer as súas necesidades. Serve tamén para que os nenos poidan expresar libremente as súas preocupacións, falar sobre problemas que lles afecten directamente e avisar a alguén que poida proporcionarlles axuda en caso de urxencia. Está atendido por profesionais que prestan o asesoramento axeitado e notifican inmediatamente a situación aos servizos que corresponda. Desde o 2012 funciona co número único europeo 116111.

Táboa nº 7.1 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas por tipoloxía da demanda. Galicia e provincias. Ano 2016

Liña de axuda á infancia. Nº de Chamadas por tipoloxía da demanda. Galicia e provincias. Ano 2016								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E. ¹	S/C ²	Totais
Comunicación/sospeita de maltrato	56	18	16	48	138	0	0	138
Problemas de conduta	3	1	2	3	9	1	6	16
Internamento	26	12	7	37	82	4	3	89
Problemas escolares	3	1	1	5	10	0	10	20
Problemas xudiciais	3	2	5	3	13	0	10	23
Dificultade na estrutura ou dinámica familiar	8	3	0	7	18	1	11	30
Adicións	0	0	0	0	0	0	0	0
Embarazo	0	0	0	0	0	0	0	0
Dificultade nas relacións	5	1	1	3	10	0	13	23
Asesoramento	49	15	11	46	121	3	88	212
Información	73	19	13	62	167	5	241	413
Outras	8	4	2	12	26	0	272	298
Coordinación	10	1	0	1	12	0	4	16
Total chamadas	244	77	58	227	606	14	658	1.278

¹R.E. Resto de España

²S/C Sen clasificar

Táboa nº 7.2 Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, segundo a gravidade. Galicia e provincias. Ano 2016

Liña de Axuda á Infancia. Chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, segundo a gravidade. Galicia e provincias. Ano 2016								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E. ¹	S/C ²	Totais
Grave	10	3	3	5	21	0	0	21
Moderado	27	10	5	20	62	0	0	62
Leve	19	5	8	22	54	0	0	54
Total chamadas	56	18	16	47	137	0	0	137

Táboa nº 7.3 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo o tipo de intervención requirido. Galicia e provincias. Ano 2016

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo o tipo de intervención requirido. Galicia e provincias. Ano 2016								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E. ¹	S/C ²	Totais
Atención directa	156	44	33	140	373	10	654	1037
Derivación servizos sociais	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivación GOF	1	0	2	0	3	0	0	3
Derivación COF	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivación ETM	87	33	23	87	230	4	4	238
Derivación. Outros	0	0	0	0	0	0	0	0
Total chamadas	244	77	58	227	606	14	658	1.278

¹ R.E. Resto de España

² S/C Sen clasificar

Táboa nº 7.4 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo a tipoloxía do interlocutor. Galicia e provincias. Ano 2016

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo a tipoloxía do interlocutor. Galicia e provincias. Ano 2016 ³								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	R.E.	S/C	Totais
Menor	11	3	0	16	30	0	129	159
Pai/Nai/Titor/a	42	8	13	42	105	5	168	278
Outro familiar	20	4	1	20	45	1	44	90
Veciño/Coñecido	13	2	2	13	30	0	48	78
Profesional	110	28	19	91	248	1	28	277
Anónimo	0	0	0	1	1	0	165	166
Outro	5	3	0	7	15	4	211	230
Total chamadas	201	48	35	190	474	11	793	1.278

³ Neste cadro a distribución xeográfica refírese á orixe da chamada, non ao lugar de residencia do/a menor

Táboa nº 7.5 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo a idade e sexo da/do menor ao que se refire a chamada. Ano 2016

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo a idade e sexo da/do menor ao que se refire a chamada. Ano 2016				
	Homes	Mulleres	Sen clasificar	Total
2-15 anos	6	7	0	13
16-20 anos	5	6	0	11
21-25 anos	1	0	0	1
26-35 anos	0	0	0	0
36-45 anos	0	0	0	0
46-55 anos	1	0	0	1
>=56 anos	0	1	0	1
Sen clasificar	315	364	572	1.251
Total chamadas	328	378	572	1.278

galicia